

In Memoriam Bartók Béla

ÁHZ–turné Spanyolországban

A nagyszerű év eleji németországi turné után nem sokkal, hús-vét hétfőn újra útra kelt a Magyar Állami Hangversenyzenekar. Az egyhetes spanyolországi hangversenykörút során Valenciában, Santiago de Compostelában és Madridban koncertezett az együttes.

A nyolcvanas években Spanyolország kultuszminisztériumának, valamint a nemzeti színházi és zenei intézetének tudatos és irigylésre méltó célja az ország zenei infrastruktúrájának kiépítése volt. Ennek eredményeként nagyobb és kisebb városokban is sorra épültek a rendkívül jó akusztikájú, nagyszerű technikai felszereltségű, többfunkciós koncerttermek. Így az ez alkalommal 100 taggal utazó hangversenyzenekarnak megadott a jó körülmények közötti muzsikálás öröme.

A hangversenykörút a spanyol partner — a negyedszázada működő és az ÁHZ hiszpaniai koncertjeit szervező *Ibermusica* — kérésére Bartók jegyében zajlott. Santiagóban és Valenciában — ahol a helyi híradás „a hónap koncertje”-ként emlegette a magyar muzsikusok fellépését —, valamint a madridi első koncerten is *Bartók Két képét op. 10.* és *A kékszakállú herceg várát* szólaltatta meg a zenekar. A Balázs Béla szövegére írt, nagycsüttest igénylő, czúttal koncertformában felhangzó műszólistái *Takács Tamara* és *Kovács Kolos* voltak. A madridi zárókoncert műsora komoly feladatot rótt a zenekarra. *A csodálatos mandarin* ebben a formában a jelenlegi összetételű együttes ez alkalommal játszotta először — a kevés próbalehetőség ellenére — kitűnően. Az est szólistája, két londoni koncertje között 24 órára a spa-

nyol fővárosba érkező Jandó Jenő, *Bartók 2. zongoraversenyét* játszotta, ráadást igénylő sikerrel.

A három évezredes múltra visszatekintő Spanyolország ma modern szellemű, az idegen kultúrra befogadására kész, nyitott ország. Ennek köszönhető az a világzenekarait felvonultató, októbertől májusig mintegy 34 koncertet magába foglaló bérletsorozat is, melynek keretében a Magyar Állami Hangversenyzenekar fellépett. Együttesünk előtt többek között a Claudio Abbado vezényelt Gustav Mahler Ifjúsági Zenekar, Pesko Zoltán, a Bajor Állami Zenekar, a Wiener Symphoniker, a Végh Sándor dirigálta Camerata Academica Salzburg és az Alexander Lazarov vezette moszkvai Bolsoj zenekara játszottak. Az ÁHZ után például — április 30-án európai koncertkörútja során a Budapesti Kongresszusi Központot is útbaejtő — San Francisco Orchestre volt a madridi Auditorio Nacional de Musica vendége.

Az 1995–96-os szezonzonban az Izraeli Szimfonikusokat dirigáló Zubin Mehta, Christoph von Dohnányi, a Pittsburgi Szimfonikus Zenekar élén Lorin Mazel és a New York — Metropolitan Opera Zenekarát vezénylő James Levine neve teszi ígéretessé a már elkészült hangversenynaptár kínálatát.

Mindenek előtt a spanyol közönség mind a négy koncerten megnyilvánuló lelkes tetszésnyilvánítása, az általuk nem „anyanyelvi szinten beszélt” Bartók-művek fogadtatása a bizonyíték arra, hogy az ÁHZ méltó a felsorolt zenekarok társaságára. A másik, egyben a sikerre utaló legfőbb bizonyíték egy újabb — 1999-ig lebonyolításra kerülő — spanyol hangversenykörútra szóló felkérés.

A turné befejeztével az együttes intendánsát, Samu Lászlót és a sikerszeria dirigensét, Fischer Ádámot kértük meg, összegezzék véleményüket.

Samu László: — Az ÁHZ hatodik alkalommal jár Spanyolországban. Ferencsik karnagy úrral kezdődött vendégeskedésünk a gyönyörű Granadában, legutóbb pedig Sevillában, a világkiállításon muzsikáltunk 1992-ben. Ezúttal engem Bartók zenéjének kedvező fogadtatása lepelt meg. Azokat a zeneileg nagyon problematikus részeket is koncentráltan kísérték figyelemmel, melyek olykor nekünk is nehézséget okoznak. Öröm volt látni, ahogy a teljes hallgatóság a kézbe kapott spanyol nyelvű szövegek könyvet végigkísérte. Együtt éltek a textúrával és a zenével.

Fischer Ádám: — Amit tudunk, kihoztunk ebből a turnéból. A zenekar nagyon nagy teljesítményt nyújtott. Az ÁHZ-vel való immár évtizednyi utazás után fontosnak tartom, hogy magyar zeneirodalommal vendégeskedjünk. Ez olyan tradíciókat is hordozó üzenet, amivel mi mást tudunk mutatni a közönségnek, mint egyéb nemzetiségű zenekarok. Számomra nagyon sokat jelent a hangversenyzenekar, hiszen többségük az én generációmhoz tartozik. Ez egy nagyszerű együttes. Annál szomorúbb azt látni, hogy azok az emberck, akikkel együtt kezdtem a pályát, 20–25 évi tisztesítéses, becsületos munka után a társadalmi változások következtében, a történelem veszteséinek érezhetik magukat. Sajnos, képtelen vagyok segíteni rajtuk, de remélem, hogy jobb lesz nekik egyénekenként és együtt is. A zenekar jövőjébe nem tudok most beleszólni. Bizakodom az ebben a formában való fennmaradásukban.

☞ R. K.